

Nr 234

Av herr **Braconier m. fl.**, om anslag till stipendier för studier i annat nordiskt land.

Ett av de viktigaste målen för det nordiska samarbetet inom den högre undervisningen har varit att skapa möjligheter för de nordiska studerandena att fritt välja studieort inom Norden. En av de väsentligaste förutsättningarna härför är numera delvis uppfylld genom att akademiska del-examina avlagda i ett land i princip godtas även i det övriga Norden. Sedan några år tillbaka kan också de studerande bibehålla sitt hemlands stipendier vid studier i andra nordiska länder. Ett annat led i denna strävan mot ett ökat studentutbyte har varit att ge medborgare i ett nordiskt land, vilka är mer stadigvarande bosatta i ett annat nordiskt land, rätt att där söka och erhålla studie- och forskningsstipendier samt studielån. Även på denna punkt har tillfredsställande resultat uppnåtts.

Förutsättningarna för ett vidgat utbyte av studerande inom Norden borde sålunda vara relativt goda. Tyvärr måste man emellertid konstatera, att den nu existerande nordiska tentamensgiltigheten utnyttjats i mycket liten utsträckning. Mycket kan säkert vinnas genom bättre information till de studerande om de möjligheter som finns att förlägga studierna till ett annat nordiskt land. Detta torde emellertid inte vara nog.

En av anledningarna till att de studerande drar sig för att studera utomlands är uppenbarligen de merkostnader detta för med sig. Som exempel på dylika merkostnader kan nämnas ökade levnadsomkostnader som följd av att den allmänna kostnadsnivån varierar mellan länderna, resekostnader till lärosätet samt resor till hemorten.

Denna fråga togs år 1957 upp till behandling av Nordiska rådet. Rådet rekommenderade då regeringarna (rek. nr 19/1957) bl. a.: — — — att utreda möjligheterna för att i alla nordiska länder särskilda stipendier ställas till förfogande för att giva bidrag till merkostnaderna för studenter, som vilja studera i annat nordiskt land — — —. I anledning av rekommendationen har åtgärder vidtagits såvitt gäller universitetsstuderande endast i Norge. För att stimulera de studerande att förlägga delar av sina studier till annat nordiskt land har där inrättats särskilda "nordiska stipendier". Dessa ges som tillägg utöver de ordinära stipendierna eller lånen. För närvarande utgår de med maximalt 1 200 norska kronor per termin. För Sveriges del har ansetts, att ifrågakvarande merkostnader i första hand bör täckas genom garantilån.

Om ett utbyte skall komma till stånd, torde någon form av stipendiering

vara nödvändig. Det torde råda allmän enighet om det eftersträvansvärda i att akademisk ungdom från de olika nordiska länderna erhåller tillfredsställande möjligheter att bedriva sina studier eller delar därav vid grannländernas utbildningsanstalter. Ett ökat utbyte av studenter mellan länderna torde också på något längre sikt innebära en värdefull stimulans för det fortsatta nordiska samarbetet. Studentutbytet möjliggör slutligen en rationellare arbetsfördelning mellan ländernas utbildningsinstitutioner och ett effektivare utnyttjande av deras resurser.

Erfarenheterna visar emellertid att det är svårt att få i gång ett studentutbyte och därmed uppnå de angivna fördelarna, om ej den ekonomiska sidan av saken blivit löst. Man torde därvid kunna följa den norska förebilden. Verksamheten bör lämpligen påbörjas försöksvis i mindre skala. Tilläggsstipendium torde böra utgå med högst 1 000 kronor för termin. Tillhoppa skulle 25 000 kronor kunna anvisas för nästa budgetår.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen ville för budgetåret 1963/64 anvisa 25 000 kronor för stipendier till studenter för studier vid universitet i annat nordiskt land avseende bidrag till merkostnaderna för sådana studier.

Stockholm den 24 januari 1963

Jean Braconier

Carl Christenson

Yngve Hamrin
